

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. főkegylet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamátiók a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szerkeszti és kiadja:
A muraszombati gazd. főkegylet.

A szerkesztési felelős:
TAKÁCS R. ISTVÁN, e. titkár.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésig közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél sorokint 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyitltér petitsora 25 kr.

A falusi iskolákról.

Ha az ember a falusi iskolák állását a jelen helyzetben vizsgálja s összehasonlítja a városi iskolákkal, szomorúan fogja tapasztalni, hogy mi falusiak, részint saját hibáink és büntünk, részint a sajtóságsos társadalmi viszonyok folytán az általános haladás és kultúra tekintetében a városiaktól csakugyan messze elmaradunk.

S ennek lényeges oka kétségkívül iskolánk rendezetlenségében keresendő.

Azok az üdvös és helyes törvények, rendeletek, intézkedések, melyeket a hivatott intéző körök a tanügyi érdekében meghoznak, eljutnak ugyan mi hozzánk is, de jöllehet azok, kiknek lelkiismeretére a felelősség sulya nehezedik — értem a lelkeseket és tanítókat. — önzetlenül törekednek is ezen törvényeket, rendeleteket érvényre juttatni, — részint a helyi viszonyok, részint a polgári közigazgatás ferdeségein e törekvések hajótörést szenvednek.

Pedig a közigazgatásnak joga és oka van, sőt kötelessége beleavatkozni az iskola ügyébe, kötelessége a lelkeseket és tanítókat támogatni a törvények és miniszteri rendeletek végrehajtásában. S mit látunk? mindent, csak azt nem, hogy a községi előjáróság szívén viselné e nemű kötelességet.

Hogy a concret alakban beszéljék, az 1868. t. cz. 38. §-a értelmében azon szülők, kiknek gyermekei több iskolai órát elmulasztanak, vagy ok nélkül elmaradnak, pénzbírsággal büntetendők. Ez magában véve üdvös és dicsegetes dolog. S e törvény természetesen kiterjed egy a falusi, mint a városi iskolákra.

Ámde mit látunk a falusi iskoláknál?

Mihelyt a tavasz kiderül, — vagy néha még előbb is, — a szülők ezer meg ezer okot találnak arra, hogy gyermekeiket az iskolából önhatalmúlag kifogják; nevezetesen: a barmok, libák legeltetését, a kis gyermekekre s a házra való felügyeletet, munkások után az ebédhordást legelző- és okszerűbnek tartják arra az iskolás gyermekre bízni, ki szerintük erre már elég okos és ügyes, míg egyéb dologra még nem alkalmas. Sőt vannak szegényebb sorsú szülők, kik a napszámra is reá fogják, — s így nagyon természetesen, mihelyt a hó elolvadt, a külső munka kezdetét veszi: gyermeket a falusi iskolában látni nem lehet.

Már most kérem, ezeknek a szülőknek beszélhet maga szent Pál apostol, — annál kevésbé fogja velük megértetni az a lelkész, vagy tanító, hogy úgy szemelileg, erkölcsileg, mint anyagilag sokkal több hasznuk leendő abból, ha gyermekeikben jól iskoláztat, becsületes, értelmes polgárokat adnak a háznak, mint ha így elhagyják őket kallódni a barmok között, — szavára hallgatni nem fognak.

Igy történik aztán meg, hogy egy iskolában, melyhez 100 tanköteles gyermek tartozik, márcziustól fogva a tanító 20—30-nak predikál naponta, míg 70—80 barmokat vagy libákat őriz.

Itt csak az a kérdés, vajjon elfogadható okok-e ezek az iskolamulasztásra vagy nem?

Ha a 68-iki törvény, mely elrendeli a falusi iskolákban a 8 havi iskola-idő betartását, — elfogadható okoknak tartja, s a gyakorlatban ily könnyű szerrel ad felmentvényeket a törvény alól, úgy tovább a tárgyhoz nekünk egy szavunk sincs. De minthogy ily, a törvény szellemével ellenkező magya-

rázatot nem erőszakolhatunk a törvényre, s szerény véleményem szerint ama törvény ilyen okok miatt nem adhat oly általános értelemben felmentvényeket, mint azt a gyakorlatban látjuk, — szerintünk ez nem más, mint visszaélés, a törvény negligálása, mely büntetendő cselekményt képez.

Törvény tehát van, de nincs közeg, mely azt végrehajtsa; és épen ebben rejlik közigazgatásunk egyik sarkalatos gyarlósága.

A tanítókat e tekintetben nem lehet hanyagsággal vádolni; ők beadják szorgalmasan a mulasztók névlajstromát, az iskolázási elnök hitelesíti, kérnek, rimánkodnak az apák megbüntetéséért, — de hasztalan. A jelentés bevándorol a jegyzői hivatalba, s ott, vagy legtöbbször a bíró kádájában megfeneklik. Ha a plebánus vagy tanító sürgetik az ügy elintézését, „hivatalos tisztelettel” bevallják, hogy a lajstrom eltévedt, „kérjük meg egy példányban beterjeszteni.” S ha ezek elég lelkiismeretesek azt újra beterjeszteti, akkor jön a második „hivatalos tisztelettel” való jelentés, hogy ezek és ezek teljesen vagyon-talanok, a büntetés náluk behajthatlan, — és ezzel quitt.

Sőt még az is megtörtént egy községben, hogy a bíró a tanítóhoz ment, s kérte, hogy „ne adja be a jelentést, ugy sem lehet behajtani, különben is tanító úrnól függ, hogy egy mulasztót se mutasson ki”, természetesen lelkiismeretének és kötelességérzetének sutbadobásával.

Szomorú, de való! Hja! de van köztük egy jó koma, sógor, testvér, azokat csak mégsem büntethetik meg! ezeknek révén pedig legyen a többinek is pardon. Lehet továbbá köztük egy rozshírú ember is, ki merve vele kikötöni? Az előjáróknak van házuk,

Mindennapi történet.

Elbeszélés. — Írta: BALOGH ISTVÁN.

Verebeseknél vígan füstöl a ház kéménye; a Bodri jókedvűen csóválja farkát a pitvar ajtóban; csiklandozva figyeli az ételnek ingerlő szaga. Van a házban lótas-futás, malacz rivás, esibe ribillió. Fel van fordulva minden, mindenkinek arcán lázas izgatottság látható. Vendéget várnak a lányos házhoz, ki kell tenni a becsületért ma. Jönnek a háziúrnézők. Csak a Szegő Palin, a ház kegyelem-kosztosán nem látszik semmi változás: egykezdőn, azzal a megszokott bamba mosolygással üldögél a nagy körtéfe alatt az udvaron. Néha-néha fittyre eszesztörja száját, aztán ráun-gatja a vállát hozzá, közbe nagyot legyint az udvar-büszkesége, a kendermagas kukas-főlé, mely bizalmosan csipegeti a Pali által elhallottat kenyer-morszákat.

Ott kódogor a konyhás-malacz is az udvaron, s Pali nagyokat nevet ügyetlen ficzánkolásán, aztán újra rászédve bámol a nagy semmibe, míg egy feje felett ül veréb meg nem zavarja nyugalmát. Vigyorogva felugrik s üzöbe veszi az ártatlan Vigyorogva felugrik s üzöbe veszi az ártatlan. Néha-néha fittyre eszesztörja száját, aztán ráun-gatja a vállát hozzá, közbe nagyot legyint az udvar-büszkesége, a kendermagas kukas-főlé, mely bizalmosan csipegeti a Pali által elhallottat kenyer-morszákat.

Hangzik már az ostor-pattogás, a kocsizörgés, megelénkül a sürgős-forgás kúru az udvaron és benu a házban. A Juczi pesztunka eszesztörtül szalad be a lányasszonyhoz, hogy hát hála Isten itt vannak!

Csakugyan itt vannak! Két tüzes magyar csikó röptei be a könnyű alföldi kocsit a kavicsos udvarra. Verebes uram teljes ornatusban, panyókára vetett mentében, ünnepélyes torokköszörülések között várja a kedves vendégeket. A lányasszony is ott leselkedik az udvarra nyíló felalbak függőnye mögött. Hja, Sárbogárd legvagyonosabb, nemes legényének érkezését jelezte a nagy díofán eszörög szarka.

Nyalka, rímás, szőke legény ugrik le könynyedén az érkezt köcsöröl s pekezésen lépetet a fogadására siető nemzetes uram s nemzetes asszonyon felé és elkezdődik a végít érni nem akáro hálaistenkedés.

A Balázs bácsi, a legény apja is előkésztőlődik magynehuzen a hátalsó ülésből s ékes nyelvel traktálja a segítségére siető János kocsist, ki minden vigyázat dacára sem volt elég kíméletes a közsényes lába iránt.

„Haj! a ki árgyulva van annak a göcsei utnak, de megviselte az én öreg testemet, hogy a kánya vigye el az úrhatman szolgabíráját, hát miért fizetek én porozót, közunka váltásgot s tudja magasságos jó Isten mi mindenfele adót. Persze csak a végrehajtóval fenyeget, hanem azt nem bánja, ha küllög jár a szeker a sárba, a ki ragyogása van a semmiből felesperedett urának!”

Ez volt a jónap, hanem következett is a Verebes szomszédától olyan fogadj Isten, hogy a

nemzetes asszonyunk minden hajszála az égnek állott a szörnyűkődéstől.

Háiba, ha egyszer a férfi nemzedék, kivált az öregebbje belekoveredik a politizálásba, hát táguljon köréből a gyöngébb ideglet, mert hát ott olyan ékes nyelven kikacsarkingözött jó kívánás-gókat, hogy borsózik bele a háta. Mert hát ebben áll a falusi politika: szidni mindent a mi újítás, aztán elkekereni szépen a mult idők emlékei. A két öreg is teljesen elemében volt, csak egy ragyogott mindkettőjünek a szeme a belső indulat-s s olyan jó ott éke a szivüknek, hogy amenny istenigazában kigondolodhatták magukat.

Mikor aztán esendes quaterkázás között minden ügyes-bajos dolgaikat sorra szedték, megeredt szájukon az az egészséges tréfalközás, mely a magyar embert jellemzi, ha iszik, meg ha busul.

„Haj! édes komám, kelmetek csak szerencsések itt Vasmegeyében, hallom, itt még a kutyanak is nagyobb becsülete van, mint nálunk, még az is adót fizet.”

„Az ám, eb az inge a fő-fő minisztránusnak, a ki ilyen csúfságot is meg hagy esni a becsületes embereken. Dejszen el is visszik őket a választásra; ha már egyszer adót fizetnek, szavazzanak is ebada férgel.”

Ennek aztán jót nevetnek mind a ketten s borba fojtják a keserűséget.

A fiatalok ez idő alatt ott a kemenczepadkán ismerkednek egymással. Nem látták egymást soha az életben, csak a házasság szerző nemességnyok közvetítésével ismerik egymást „hírből.” Úgy lát-szik, meg vannak egymással elégedve, mert te-

gazdagságuk, épületeik, szállójuk stb. — ki áll érte jót, nem teszi-e őket egy reggelre koldussá a tűz? . . .

S e lanyha eljárásnak a következménye, hogy 100 gyermek közül 70—80 barmokat s libákat őriz tavaszszal, s 20—30 iskolába jár . . .

Tessék a polgári adminisztrációnak a lelkes és tanító határozottabban támogatni a törvények és miniszteri rendeletek betartásában, akkor majd lehet remény arra, hogy a falusi iskolák is befogják tölteni teljességüket. S. GY.

Jegyzőkönyv

felvéve a muraszombati gazd. fők-egylet június hó 6-án tartott választmányi üléséről.

Jelen vannak Gróf Bathányi Zsigmond előnökele alatt: dr. Iványóczy Ferenc, Gáspár Ferenc, Mintek Gáspár, Kondor Ferenc és Fischer Miksa választmányi tagok, továbbá Ambrus Sándor és Kirbisch Ferenc egyll. tagok és Takács R. István egyll. titkár.

Elnök sájnálattal veszi tudomásul, hogy a mostani fontos választmányi üléseinken oly kevesen jelennek meg; kéri a választm. tagokat, hogy ezentul szorgalmasabban látogassanak el választmányi üléseinkre, továbbá jelenti, hogy Koltyai Pál val. tag járásnakból távozzon, tisztességrel leköszön.

I. A vasuti ötös bizottság nevében jelenti elnök a méltósága, hogy a terveh vett Gyamafalva-Szent-György—Vashid-egkút—Muraszombati—Alsó-Lendvai vasut-irányra soha nem várt összegek jegyzetnek.

Az ötös bizottság bizik a terveh letesülésében, ha mindenki így meghozza az áldozatot. — Jelenti továbbá, miszerint lépések tétettek, hogy ha a szűkség úgy kívánja, nagyméltóságn Baross Gábor kereskedelmi miniszter urhoz egy küldöttet menesztelnék, mely ő nagyméltóságánál a vasutépítésnek szokásos állami 10%-ot és kegyes pártfogását fogja kérelmezni.

Nem hagyhatja említeni nélkül Pollák Pongrácz főszolgabírórnak vasutügyünk érdekében kifejtett ernyedetlen buzgalomt s kéri a választmányt, hogy főszolgabírórnak ezen tevékenységéért jegyzőkönyvileg köszönetet szavazzon; továbbá jelenti, hogy a meglevő vasuti traszról előterleg a lendvai völgynek tervezett irányra az előmunkálati engedélyért az illetékes helyen be fogja terjeszteni folyamodását, úgy a vasuti ötös bizottság felkért egy vasuti mérnököt, hogy a meglevő traszot még egyszer áttanulmányozva, arról mielőbb jelentést tegyen. — Vegül meg kell említenie a „Grazer Tagespost”-ban hozott ama közleményt, mely szerint a regeden összekapcsolást most kérték volna; ezen elferdített közleményre vonatkozó felelettel azonnal felolvassa s kéri azt megnagyítató tudomásul venni.

A választmány a vasuti ötös bizottság jelentését örömmel veszi tudomásul s annak minden intézkedését határozottan emeli.

II. Titkár a gazd. egyesület tulajdonát képező „Muraszombati és Vidék”-ak jövedelme- és kiadásairól vezetett naplóját terjeszti be, melyszerint a jövedelem fedezi a lap kiadásait. A pénztári napló bevétel 108. és kiadási 63. naplócikkéig az helybenhagyandó átvizsgáltatott. Ezzel egyetemben a választm. elhatározza, hogy június hó 1-jétől az **előfizetők** „Vasárnap”-czim alatt képes irdalmi mellékletet kapjanak. — A „Nép kertésze” czimű gazd. lap a kertészkedés és fatenyésztéssel foglalkozó előfizetőknek 50 krnyi díj utalással

délyesen beszélgetnek s már jövődni boldogságukról suttogtak édes szerelmenek.

Mégis csak jól kifundálta ezt a Balázs bácsi. Megmondta ő azt már otthon, hogy nincs a falunak oly szép leánya, kinek szemé az ő fián meg ne akadna. No meg aztán az a pár hold se kutyám, a mit ő a fiára örökségképen hágy.

Beszédökben oda-oda banzáltál a kenezombadka felé s ön-lelgit mosolygáló bőki oldalba a Verebes szomszédot. A Verebes uram is passant egyet arra felé s tetsző fejbólintással jelenti, hogy: jól van!

Aztán ők is elkezdnek csöndesebben, majd-nem suttogva beszélgetni. Verebes uram az anyukot is beszélőjti a konyhárol, aztán mindmár-már öszszegúdnak a fejükre s suttogtak tovább. Alkuznak! Hja, mert manapság a szép lány csak olyan, mint a szép paripa, adjak-veszik, hieztálnak rá, anélkül, hogy megkérdeznék: hát a szive mit szól hozzá? Minek is? Hogy szeretik egymást? Mellékes. Majd öszszetörödnék, öszsz-barátkoznának, aztán csak megélednének szépen, lesz hozzák nagyon elég. Mi kell több a boldogsághoz?

„De hát hiába, az apám is a kézfogó napján látta először az anyámat, s mégis öszszegúdnak, megélednek, megöszszültek békességben, tisztességben. Csak legyen mit aprítani a tejbé, a többi magától jó!” (Folyt. köv.)

lefejtése mellett mellékeltessék; továbbá a gazd. egyll. tagoknak „Ingyen hirdetési” rovat becsajátítati rendelkezésükre úgy, hogy minden tag hirdetését 2-szer egymásután közölhető s ezért semmi díjt sem fizet.

III. Titkár jelenti, hogy a központ igazgatóválasztmány a múlt évi elszámolás alapján az anyagegyesület megillető 85 frtot kivételesen a gazdakörnek átengedi azon megjegyzéssel, hogy jövőre az anyagegyesület illető tagdíj a gazdakörnek esetleg nyújtandó segély czimén lesz betudva.

A közigazgatási bizottság 72/91. sz. a. felel a várnok felállítás ügyében a törvényhatósági bizottsághoz intézett beadványra, melyszerint azt csak akkor és ott lesz ideje betervezni, amidőn a várnok ügyében hozott határozat a törvény értelmében közhírré tetetni fog. A központ két mértékű számlát küldött kísérlettel együtt: — a mütárgyából 50 kgr. Thomas-szálló Horváth György egyll. tagnak, 150 kgr. pedig Kirbisch Ferenc és Metzker Matyás tagoknak adott ki, hogy azok kísérletet tegyenek s annak eredményéről kimerítő jelentést terjeszsenek be. — A jelenlétező egyesületi tagok közt 93 darab fajtyunkat osztott ki. — Tudatja, hogy a központban a Glauber-só kisebb esomagokban és olcsóbb áron kapható, mint előbb. — A „Borszati Lapok” kiadásában megjelent szőlészeti s borászati évkönyv első évfolyamában a zala-vas-soproni borvidék községei közül sok oly község neve hiányzik, melynek határában a már régől fogva híres lótsági bor terem. Kéri ezen kímutatás helyreigazítását.

— A tagok sorából kilépésüket bejelentették Daun Peter Zsidahelyről, Koblenzer Adolf Szarvaslakról, továbbá Katkovich Vendel tag beklüdtől nyugtákkal igazolja, miszerint tagsági díjjal hitrealkotva sohasem volt, azt pontosan a központban fizette. Titkár ezen tévesen felszámított 1 frt hitrealkotás törleszt. A választmány a titkár jelentést tudomásul véve, a központnak 85 frtyai ajándékaért köszönetet mond; a várnok felállítás ügyében annak idején ismét betervezti felszámítását. A mütárgyával tett kísérletéről az illető tagokkal annak idején kimerítő jelentést kéri. A fajtyunkajóság kiosztását tudomásul veszi. M-guzza titkár, hogy 6 mm. Glauber-sót rendeljen meg a központban, hogy a tagoknak könnyebb szerrel lehessen azt gazdaságukba bevezetni. A szőlészeti és borászati évkönyvben felvett Zala, Vas és soproni borvidék községei közé a következőket ajánlja, mint a „lót-sági borvidéket” felvenni: Bodóhegy, Salamon, Vasslak, Völgyes, Bokrács, Kislak, Kökenyas, Szent-Benedek, Benedek, Maszyna, Dombaj, F.-Lendva, Úrdomb, Andorhegy, Sz.-Bibor, Szarzhagy, Orfalu, Vidorkal.

IV. Az egyesületi pénztár folyó évi kiadásai s bevételei június hó elsejéig rendben találtattak, egyttal pénztárunk elszámoltik, hogy a jövő hóban a levelező tagok útján a tagsági díjakat szedje be s szeptember végével tegyen a tagdíjhátralékról kimerítő jelentést.

V. Több oldalról nyrt értesülés szerint az egyesületi tagok a tűz- és jégkárbiztosításoknál szanakra biztosított díj-engedményekről, járattalnak folytan elesnek, sőt neuntagok még ezen biztosítási engedményt élvezik; ezért a választmányi felkéri a biztosító ügyvédöt, hogy csak azoknak számítsak le az illető engedményeket, kik a tagdíjnyújtakat előmutatni képesek.

VI. Elnök ur hosszabb eszmecsere után kimondja, hogy e nyar folyamán, ha lehet Víz-land-ván vagy Vashid-egkútra, amint a helyi körülmények engedik, szarvasmarha-és fajtyuk-kállítás tart a főkegyesület. Díjazásokra 50 frtot szavaz meg. Egyttal elhatározza, hogy a központi igazgatóválasztmányt is fel fogja kérii ugyanannyi díjösszeg kitalására; — titkár pedig megbizya, hogy Katkovich Vendel ez. kanonok urhoz, úgy a víz-landvai és vashid-egkúti körjegyzőséghez tegyen kérdést, hogy az ottani viszonyok tekintetbe vételevel mily időben és hol volna legalkalmasabb a tervezett díjazást megtartani.

VII. Elnök felszólítása folytán kéri a választmány az anyagegyesület igazgatóválasztmányát, hogy a szokásos bikaárverések közül ezentül évente egyet Muraszombaton tartasson meg.

VIII. A-scher B. és fia czég azon ajánlatára, hogy hajlandó mütárgyákat, c-ontli ztet, gipszraktaron tartani, bármily mennyiségben és azt a legkisebb adagokban és beszerzési árak mellett 1—2 kr. kezelési költséget számítva, a gazd. egyesületi tagoknak kiszolgálni; felhivattik az ajánlatot levő czég, hogy ezt a legközelebbi üléseirésben adja be.

IX. Láng Ignác levelező tag felhivattik, hogy az egyesület részére kiszolgálandó egy pár fajtyulacozó Kondor Ferenc halmost tanítónak adja ki.

X. Elnök indítványozza, hogy az alelnöki tisztség addig, míg Kovács Károly arról vagy szíval vagy irásban le nem mond, ne töltessék be. A választmány elnök néz-tét osztva, az alelnök-választást napirendről leveszi.

XI. A szarvasmarha és egyéb házi-állatok beleségének felismerése- és annak házilag való gyógyításáról a kezshelvi gazdasági intézet népszerű nyelven írt ismertetést adott ki, mely munkát a választmány Mintek Gáspár és Sinkovich Kálmán tagoknak azon kérelemmel adja ki, hogy

azt áttanulmányozva, jelentést tegyenek, nem volna-e észszerű ezen ismertetést lapunk mellékletképen a gazd. egyll. tagoknak megküldeni.

Kmf. TAKÁCS R. ISTVÁN, egyll. titkár.

Hirek és különfélek.

— **Vasutunk** úgy sezen halad a megvalósulás felé. Már 70 ezer forintot meghalad azon összeg, melyet eddig járásnak jegyezett, s még a gyűjtés egyre eredményesen folyik; birtokosaink, kereskedőink, iparosaink s intelligenciáink most az egyszer vállaltva, egyesült erővel működnek közre, hogy járásnak az elsőrendű elszűkségletét biztosítsák. A varmegye törvényhatósága, a magas kormány főnöklata figyelemmel kísérik mozgalmunkat — csupán községeink némelyikében működnek egyes igaztók kik — bizonyra nem a nép érdekében, hanem saját kiesinyes önérdékükben — legtöbbször magukat is eszva, akaratlan eszközeivé válnak egy járásnak érdeke ellen operáló politikáinak. Tudjuk mi, honnan fű a szél, tudjuk, hogy azon oldalról erdők ezek az informatók, a mely oldal esz vesztítet akkor, amikor mi nyúrnék, a mely oldalnak hanyatlást jelent a mi emelkedésünk, elbukást a mi feltamadásunk. Szerencse, hogy józan belátással megaldott népünk csak ritkán bí fel az amítók c-elfogásainak s úgy gyűlnék ha lassan is, de feltartóztatlanul halad előre, előre a megtestesülés felé! (—)

A múlt héten a következők jegyzékét tették: a) községek részéről: Bórháza 100 frt. Gyánfa 100 frt. Nádiora 120 frt. Tótkeresztúr 200 frt. Úriszék 100 frt. Kökenyas 100 frt. Benedek 100 frt. Pötöfő 100 frt. Gesztényes 100 frt. Perestő 1100 frt. Hagszoros 500 frt. Határfa 300 frt. Szentúza 500 frt. Kölesgyőze 30 frt. b) Egyesek részéről: Péterhegyről Fodor Károly 100 frt. Terplan Jenő 10 frt. Tompa Lajos 100 frt. Sándorvölgyről Dreissiger Antal 50 frt. Tótkeresztúrról Berke János 100 frt. Berke Lajos 100 frt. Szerezy Viktor 100 frt. Szarvaslakról Braun Ignác 200 frt. Perestőről Donossa Iván 100 frt. Gláncz Ferenc 100 frt. Bagary János 100 frt. Mihalicsáról Bókai Mihály 50 frt. Hagszorosról Bako János 100 frt. Óhál János 20 frt. Borszati János 30 frt. Sifár Matyás 25 frt. Füzis Matyás 20 frt. Bács József 10 frt. Vreeses István 10 frt. Buzahelyről Szapacs Miklós 30 frt. Pálmafalváról Felműlvén 50 frt. Bodóhegyről Szécsény Lajos 100 frt. Füzis János 100 frt. Franko János 100 frt. Frankó János 10 frt. Füzis Teréz 10 frt. Hanzl Lipót 50 frt. Bányáról Kössösa Iván 100 frt. Zoltánháziól Szarvas Mihály 30 frt. Vakán János 100 frt. Óhál József 10 frt. Összesen 5390 frt.

hozzáadva a múlt számban kimutatott 68489 frtot, eddig összesen aláíratott **73.879** frt.

— **Személyi hír.** A m. püspök ur ő m-ga mult esztőtökön este 6 órakor egy kis rokdéséget leszámitva, jó egészségben tért haza hőszzes és fárasztó birmálási körútblát. Közül két aeti apostoli lénykedése alatt 22 község hívei közül 6978-at részesített a birmálás szentségében.

— **Gróf Bathányi Arthur** ő méltósága és családja mult szombatn f. hó 6-án érkeztek nyári tartorkodási helyükre, Bathányfalvára.

— **A járási főszolgabírói hivatal** szigoruan intézkedett a községi utazó kikavicsoztatás érdekében s külön községi biztosokot nevezett ki a fellépélet fogantatására.

— **A dunántúli közművelődési egyesület** igazgatóválasztmányja a jövő hó elején ílést tart; határozni fog a perselygyűjtés megkezdése iránt s tárgyalva alá veszi az eddig beérkezett kérvényeket. Anyagi segítségéseket egyelőre az egyesület nem adhat, míg anyagiilag maga is meg nem erősödött; de kulturális működésé megkezdési s legutóbbi igazgatóválasztmányi ülésen szaba került, hogy a dunántúli fűrdőhely forgalmának emelésére már ez évában mind intézkedések lehetne tenni s a Dunántúli egyes vidékeinek és kulturális iüztelének ismertetésére.

— **Póstaügyek.** Mult héten Ascher B. és fia czég A. S. beltalgatalt a jel-nelgi kedvezőtlen postajáratokora vonatkozó és körülbelül 40 aláírással ellátott, a pécsi postáigazgatóshoz intézett folyamodványra a következő válasz érkezett be: 16258./H. sz. Tektintes Ascher B. és fia uraknak Muraszomban. Folyó hó 6-án kell beadványukra érdektársaiknak képviselőtében értesíteni, miszerint már előzőleg, most pedig újrol intézkedett az iránt, hogy a fővárosból kora reggel elindított s a Muraszombati és vidékére szülő budapesti posta azon körülményrel fogva, mint-hogy a budapesti—prag-rhoi 203. sz. vonathoz a c-aktörny—bobai 1411. számú esatlakozásat elvezítette, az ugyanezen irányú 1413. számú vonat pedig a 203. számunk beérkezé előtt 4 órával korábban indult C-aktörnyről: ne C-aktörny, hanem Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszegen át az Alsó-Lendvára esti 8 óra 58 perczok befutó 1414. számú vonattal továbbíttassanak, mely esetben aztán a fővárosi posta, má másnap reggel 8 óra 50 perczok Muraszombatra beérkeze kevéssel 9 óra után kézbesítés alá is kerülend. Megjegyzem, hogy a vasuti vonatnak jelenlegi menetrendje mellett ennél kedvezőbb postai összeköttetés Muraszombati és vidéke részére ez idő szerint nem biztosítható; de tekintettel Muraszombatnak a fővárosi való nagy távolására, valamint a vasuti vonalaktól exponált felkérésére, annál előnyösebb összeköttetés nem is kívánható, mint, hogy a budapesti posta már másnap reggel Muraszombaton kézbesítés alá

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a muraszombati takarékpénztár végrehajtottán, Guitmann Anna végrehajtást szenvedő elleni 200 frt lökésvételés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szombathelyi kir. törvényszék (a muraszombati kir. járásbírósg) területén lévő Mura-Csermely községben fekvő, a mura-csermelyi község 20. sz. tjkvben A § 22/b) 2 hr. sz., 14. házszámú ingatlanra az árverést 757 frtban ezenen megállapított kikéltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1891. évi június hó 20. napján délelőtt 9 órakor a mura-csermelyi községbíró házául megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltási árban alól is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 75 frt 70 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt ig. min. rendelt 8. §-ában kijelölt óvadéktépes értékpapírban a kikéltőtt kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint telek. hatóság Muraszombathban, 1891. évi február hó 18-án.

KOVÁCS. kir. aljárásbíró.

1644/1891. sz.

Pályázati hirdetmény.

Vasvármegye tek. törvényhatóságának 1887/1888. számú határozatával 400—400 frt évi fizetéssel rendszeresített és megállapított látogatási díjakkal összekötött

tötkereszturi és felső-lendvai kör-orvosi állásokra

ezenen pályázat nyitattik; felhívattak a pályázni kívánók, miszerint az 1883. évi I. t. cz. 9. §-a értelmében felszerelt körvényeket e hivatalnál 1891. július 11-ig adják be, midőn is a választás megejtése iránt fog intézkedés tétetni.

A tötkereszturi körhöz 43, a felső-lendvai körhöz 41 község csoportosított.

Muraszombath, 1891. május 29.

(45 3—3) POLLAK PONGRÁCZ főszolgabíró.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen legjobban ajánlató David Cognac-maláta-kivonata.

Kapható minden jónévi gyógyszerárban, fűszer-és esmege-kereskedésben.

Kapható Regedében: Muhr Jozsefnél, Pettanban: Jurza A. és fia kereskedésben, Gílliben: Pelle F. Gürez: A. Mazoli, Leibach: Bacollini, Marburgban: Ed. Rausch. (25. 10—5)

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelőbb magyar lap az

Egyelőrtés

mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesítéseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatosága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárházattal az „Egyelőrtés”-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legértelemesebb s e mellett tárgyilagos haz tudósítást egyedül az „Egyelőrtés” közli. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdálküzöség nem szorul többé idegennyelvű lapra, mert az „Egyelőrtés” kereskedelmi s tőzsdéi tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyelőrtés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett társzajában, annyi regény olvassmányt ad, mint egy lap sem. 2—3 regény közül egyszerre, ugy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetű, részint a külföldi legelőbbes termékek jómagyarságu fordításban kapnak az „Egyelőrtés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világg folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyelőrtés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., 1/2 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyelőrtés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld. (10. 14—13)

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Donossa Miklós végrehajtottán Kránycz János hegyzoroszi lakos végrehajtást szenvedő elleni 90 frt lökésvételés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szombathelyi kir. törvényszék (muraszombati kir. járásbírósg) területén lévő Hegyzoroszi községben fekvő, a hegyzoroszi 208. és 210. sz. tjkvben felvett ingatlanokra az árverést 602 ftban ezenen megállapított kikéltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1891. évi június hó 16-ik napján d. e. 9 órakor Hegyzoroszon a községbíró házául megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltási árban alól is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfoylammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rend. 8. §-ában kijelölt óvadéktépes értékpapírban a kikéltőtt kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a muraszombati kir. járásbírósg, mint telek-könyvi hatóság 1891. évi március 14-én. KOVÁCS, kir. albjbíró.

Hirdetmény.

A Szombathelyi Takarékpénztár ház-és földbirtokra kölcsönököt ad és pedig:

1) 10 vagy 20 éves törlesztésre olyképen, hogy a tőke 10-, illetőleg 20 év alatt, egyenlő éves részletekben törlesztetik s a nem törlesztett tőkerészlet után évi 6%-os kamat fizetetik.

2) Ad törlesztéses kölcsönököt, melyeknél a tőke és kamat állandó százelekkel törlesztetik, és pedig:

a) 23 éves kölcsönökönl évi 8%-kal;

b) 32 éves kölcsönökönl évi 7%-kal;

Ezen törlesztéses kölcsönöknel a hátralékos tőkerészlet visszafizetése, egynegyed évi felmondás mellett adós fél részére is biztosítottik.

A jelenleg fenálló intézeti kölcsön-tartozások ezen hirdetményben foglalt kölcsön üzletekkel szinte átalakíthatók.

Szombathely. 1891. június 3.

Szabó László s. k., igazgató.

A „BUDAPESTI HIRLAP” előfizetési felhívása.

Dolgozótársak: Balogh Pal, Balázs Ignác, Bakasy Sándor, Béla Henrik, Berényi László, Barna Izidor, Csajthay Ferenc, Csapodti István dr., Flammarión Kamill, Herczeg Ferenc, E. Illés Károly, Kaas Ivor báró, Oswald Sándor, Ósi Kornél, Proff Sándor br., Rákosi Jenő, Rákosi Viktor, Solder Hugó, Teleki Sándor gróf, Tóth Béla, Vaskó Elemér.

A kiadóhivatal feje: Zilahi Simon.

A Budapesti Hirlap jún. 15-én tölti be fennállása tizedik évét. Ez évnek által a magyar közönség legnépszerűbb, lejeltelettebb lapja lett és a mai időszi sajtó kellekeivel a magyar hirlapirodalom elsőrangú tagjává küzdött föl magát.

A nemzeti irány merész és elszánt kultusza egy a politikában, mint az irodalomban, a művészetekben és a társadalomban biztosították neki a hirlapolvasó közönség rokonszenvét és támogatását.

Alig volt rá eset Magyarországon, mióta az alkotmány helyreállt, de ritkán külföldön is, hogy hirlap oly vezérő szerepet játsék egyes kérdések sorsa megalkításában, minőre a Budapesti Hirlap aránylag nem hosszú fennállása óta ismételve adott példát: nem kell csak a véderő vitára emlékeztetnünk, a melyben két hónapon keresztül azt lehet mondani a Budapesti Hirlap táplálta a vitát, a közérdeklődést, a közszellemet. Ujabban pedig a közgazdasági javaslat első és döntő bírálata e lap hasábjairól indult ki, hogy az elméket megtermékenyítse.

Ily sikerekhez pedig kettő szükséges: előlben is az értelmi tőke párosulva az írói tehetséggel; másodsor az abszolút függetlenség minden párttól és hatalmasságtól. Ezek nélkül lehetetlen az az erkölcsi erőt felszabadítani s munkássá tenni a közérdek javára, a minő a tisztesség sajtóban és munkájában rejlik. Ha pedig valaki e helyen, a hol az újság kéntelen magáról beszélni, ezt dicsekvésnek venné, annak megengesztelésére kész-

séggel tessük a vallomást, hogy távolról sem tartjuk magunkat csalhatatlannak. Tudjuk, hogy minden vígyázat és megfontolás mellett is botlunk mi is. De botlásunk is csak szabad meggyőződésünkönl ered, nem egy harmadiknak akár egyének, akár társaságnak, akár pártnak, akár telemekzetnek, akár osztálynak sugalmazásából vagy egyoldalú érdekekből.

Bizvást tehetjük hát olvasóinknak azt az ígértelet, hogy egy mint eddigi, újságírói kötelességeinken, és lelkiismeretünkön kívül más urat magunk felett el nem ismerünk.

A politikai vezetést, a vezérczikket rovatát Balogh Pal, Kaas Ivor báró és Rákosi Jenő látják el rendszeren. Jogi szakcikkeit, általában jogi szakkérdések fejtegetését, rovathoz nem köve Edei Illás Károly kitűnő tollából veszik e lapok olvasói. Orvosi s természettudományi kérdésekben írunk és tanácsadónk Csapodti István doktor, a jeles fővárosi orvos és szakíró. A többi rovatok megoszlanak kipróbált s nagyobb részt már éveket óta a Budapesti Hirlap közönséget szolgáló több dolgozótársaink közt.

Irodalom és társarovataink a mellett hogy a lap keretén kívül levő írók közreműködését is sürően igénybe veszik, sőt a közönség köréből is a tehetségetek magához vonni iparkodnak, oly erőkre vannak állandóan bizva, mint Teleki Sándor ezredes, Tóth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz), Herczeg Ferenc, Bakasy Sándor, Béla Henrik és fűszerkesztő (—), végül a világrázósló hirt elvező Flammarión Kamill, a ki szintén állandó szerződéses viszonyban van a Budapesti Hirlap-pal.

A regényesarovatok számára iparkodásunk, hogy a külföldről s a hazai erőkötől is a javát szerzhessük meg a Budapesti Hirlap-ban. Csibly Gergely kitűnő regény- és dramairónkat a hirnoves franciaia: Ohnet György váltja fel. Egy olasz regény Salvatore Farina tollából

Fűszerkesztő: Rákosi Jenő. Fel. szerkesztő: Csajthay Ferencz.

szintén birtokunkban van. Hogy nagy áldozatoktól sem rettentünk vissza e rovat érdekében, megmutattunk azaz, hogy tavaly megszerztük és közöltük Stanley legújabb művet afrikai expedíciójéről. Árgol regényeink, a melyekből évenként két-három szoktunk közölni, kitűnő kedveltséget élveznek.

A mi e lapok többi tartalmát, u. m. a közgazdasági, újdonságokat, az értesületeket, helyi, vidéki és külföldi tudósításokat illeti: mindez regóta egy el van látva a Budapesti Hirlap-ban, mint bármely elsőrendű európai lapban Dolgozótársainkat méltán nevezhetjük kipróbált és lelkes garádnak, a mely becsavágt helyezi lapja korreket és kitűnő kiszolgálásába. Minden jelentékegyelb magyar városban van tudósítók. Bécsben egész kis hírszerkesztőség szolgál ki bennünket telegráf és telefon útján; az európai nagy városokban saját tudósítóink óvják közönségünk érdekeit és mindentűve a haza határain belül és kívül, bárhol valami rendkívüli dolog készül vagy ha csak véletlenül megiesik: külön kiküldött tudósítóink ott vannak, vagy ott teremnek, mint a magyar olvasóközönség érdekeinek katonái.

A Budapesti Hirlap iránya az elmúlt deccennium alatt kiállotta képességi tűzpróbáját. Ebben a változtatlan irányban fogja ezenal is teljesíteni feladatát és kiszolgálni olvasói.

Julius 1-én fogjuk megkezdeni Ohnet György A gyűlölség adója című új regényének a közlést, mely a Budapesti Hirlap közírólagos tulajdona.

Az előfizetés feltételi helyben házhoz hordva, vidéken postával: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 30 kr. A fűsárosi nyaralókban lapunk kora reggel kézbesítetik, az egész Fűsárosi-áradat pedig előfizetőink kívánására a lapot bárhová utának küldjük, még akkor is, ha a nyarant át többször változtatnak tartózkodási helyet. Az előfizetéseket vidékről legelőbbeszerző postaiutványal eszközölhetők következők ezim alatt:

A „Budapesti Hirlap” kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.